

ELSE MADSEN

Offentliggjort d. *13. maj 2016*

Else Madsen blev født i 1943 og boede først i Åbyhøj og siden på Trøjborg. Interviewet er udført af følgende elever fra 8.C, Elise Smiths Skole i marts 2014:

- Stine
- Iben

HJEMMET

HVILKEN GADE/GADER VOKSEDE DU OP I?

Jeg voksede op mange steder. Først i Åbyhøj fra 1.-4. klasse, derefter Trøjborg, Fru Laursens Realskole og Marselisborg Gymnasium.

HVAD LAVEDE DINE FORÆLDRE?

Min mor lavede ikke rigtig noget, hun gik derhjemme, og min far var forsikringsmand.

HVOR MANGE SØSKENDE VAR I?

Jeg havde ikke nogle søskende. Jeg var enebarn

HVILKE DU PLIGTER DERHJEMME?

Ja, jeg havde mange pligter. Jeg skulle både gøre rent, vaske op og gå ud med skraldespanden. Jeg havde mange pligter.

FIK DU LOMMEPENGE AF DINE FORÆLDRE?

Ja, jeg fik lommepenge for det. Egentligt ugepenge

SKOLEN

HVOR GIK DU I SKOLE?

Åby Skole, Fru Laursens Realskole og Marselisborg Gymnasium

HVORDAN FORLØB EN TYPISK SKOLEDAG?

Kom i ottende klasse på Fru Laursens realskole. Vi gik jo i skole om lørdagen, og så havde vi typisk seks timer på en skoledag, fra klokken 8 til 14. Det var jo strengt inddelt med dansk, gymnastik, regning og tysk. Med timer på tre kvarter og en spisepause. Og så havde vi morgensang.

HVAD SYNES DU ER DE VÆSENTLIGSTE FORSKELLE PÅ SKOLEN I DAG OG DENGANG DU GIK I SKOLE?

Det ved jeg ikke helt, for jeg ved ikke så meget om hvordan jeres skole forgår i dag. Men jeg tror, det er noget mere modul-opdelt end dengang, og måske også lidt mere relevant hvad I lærer. Morgensang var også en meget god ting fordi man har en fællessamling.

Jeres undervisning er også mere temaopdelt, hvor I også lærer lidt mere om hvad der sker ude i verdenen. Vi havde også skrivning og regning, og det var vi da også ret gode til. Der var en masse remser og vers, som vi skulle kunne uden ad.

Vi stillede heller ingen spørgsmål til læreren, men det gør I nok i højere grad.

HVORDAN VAR FORHOLDET MELLEM LÆRER OG ELEVER?

Vi sagde De og efternavn. Og det læreren sagde var altid rigtigt, og det stillede man ikke spørgsmålstejn til – overhovedet ikke. Hvis man gjorde det, fik man ofte et spanskrør over hovedet eller fingrene. Man havde sådan et langt spanskrør, som kunne nå hele vejen ned i den anden ende af klassen. Man skulle bare have stor respekt for læren, det blev man opdraget til.

HVILKEN STRAF VAR DER VED UARTIGHEDER?

Det var jo også det jeg sagde før. Man fik et gok i hovedet eller over fingrene med et spanskrør. Man kunne også blive sendt over i skammekrogen eller uden for døren. Man kunne også få skrevet hjem i sin lille bog, og det var heller ikke så smart.

HVILKE FAG HAVDE DU? HVAD VAR DIT YNDLINGSFAG?

Vi havde nok lidt flere fag end i har nu, som skrivning, regning, dansk, engelsk og tysk. Vi havde også gymnastik, sang og religion.

FRITID

HVAD LAVEDE DU EFTER SKOLE? OG HVORHENNE?

Jeg læste lektier mange gange. Så var jeg spejder, og så gik jeg på noget der hed Martha-kursus, det var så noget hvor man lærte at lave mad og passe børn, man fik nogle dukker som man skulle putte bleer på. Man lærte også at sy, man skulle også selv sy en kappe, man skulle have på. Og det lavede jeg på Christiansgades Skole, som lå over for Aros.

HVILKE BUTIKKER KOM DU I?

Jamen, dengang var der også Salling, og så var der også sådan nogle selvbetjente varehuse. Dengang var det jo ikke selvbetjening, det var meget nyt, fordi ellers skulle man jo gå til købmanden, og der havde man en seddel med, hvor der stod at man skulle have kaffe, te og sukker, og så gik købmanden hen og hentede en vare og så gik han hen og hentede det næste og så videre. Der hentede man ikke noget selv, og så kom der noget der hed selvbetjente varehuse, man kunne selv gå rundt og tage tingene. Der var blandt andet en som lå nede på Lille Torv.

HVAD LAVEDE DU I DIN FERIE?

Der var jeg nok sammen med mine venner, hvor vi cyklede ud til Moesgård Strand og badede. Jeg kan såmænd ikke huske, at jeg var ude at rejse så meget, for det havde mine forældre bestemt ikke tid til. Så var jeg næsten altid ude ved mine bedsteforældre, som boede ude på den anden side af Randers; der holdt jeg tit ferie.

HAVDE DU ET FRITIDSJOB?

Nej, det havde jeg ikke.

VOKSEN LIV

HVAD VILLE DU VÆRE, NÅR DU BLEV VOKSEN?

Det havde jeg egentlig ikke nogle rigtige ideer om. Det var ligesom om jeg aldrig havde tænkt på det, men jeg vidste, at jeg ville blive noget indenfor sprog.

HVAD SER DU SOM DEN STØRSTE FORSKEL PÅ AARHUS FRA DIN BARNDOM TIL I DAG?

Jamen, det er jo hele tiden sådan set, der er blevet meget anderledes. Den er blevet meget større og befolkning med andre mennesker. Og så unge mennesker rigtigt meget i bybilledet, meget mere end de gjorde dengang. De unge taler også lidt højere. Man kan bedre høre dem.

Der var flere der ikke havde så mange penge dengang, det kunne man også godt se på folk. Man møder flere folk, som er pæne i tøjet i dag. Hvis der er huller i bukserne, så er det fordi der skal være huller i bukserne. Sådan noget gik man ikke i dengang.

Man er mere homogene nu. Men de unge fylder meget.

HVAD ER GODT, OG HVAD ER MINDRE GODT VED DETTE?

Det er udmærket hvis unge forstår at styre det. Fordi det er godt nok at I ved, hvad I vil, og at I heller ikke finder jer i hvad som helst, og at I stiller spørgsmålstegn, men nogle gange tror jeg også at det er godt, hvis man ved hvor grænsen går. Man skal have mulighed for at stoppe. Ikke altid bare sige hvorfor det og hvorfor det. Der er bare nogle ting man er nødt til at gøre.

HVAD KAN VI LÆRE AF FORTIDEN?

Det ved jeg nærmest ikke. Af sin egen fortid kan man lære at ikke begå de samme fejl, for vi har alle sammen begået nogle fejl og dumheder.

Jeg ved ikke om Aarhus som by, men altså selv kan man lære af sine fejl.

HAR DU ET GODT RÅD TIL NUTIDENS UNGE?

Følg med i hvad der sker, følg rigtigt godt med. Og vær med og stil spørgsmåltegn til virkelighedens grænser. Pas på med at være alt for provokerende og ikke alt for lange fremme i skoene. Det tror jeg ikke er så godt. Hvis man skal ud og søge job, skal man også være en lille smule ydmyg og ikke bare ikke stille voldsomme krav, som jeg måske føler at unge gør. Og så får de ikke noget job, og så er det hele samfundets skyld.

FORHOLD TIL AARHUS

HVAD VIL DET SIGE AT VÆRE AARHUSIANER / HVORNÅR ER MAN AARHUSIANER?

Ja, jeg synes kun at man er en rigtig aarhusianer, hvis man er født i Aarhus og er opvokset der og har haft sin tid der. Jeg har dog læst i Aalborg og ikke i Aarhus. Jeg føler mig dog som aarhusianer. Jeg har dog været væk fra Aarhus i 15 år, hvor jeg boede i Fredericia. Og så flyttede jeg tilbage til Aarhus, da jeg blev pensionist.

ER DU AARHUSIANER?

Ja

HVAD ER DIN YNDLINGSTING VED AARHUS?

Ja, det er alle de muligheder der er i byen – alle de kulturelle muligheder. Alle de ting som findes, der er gratis. Der er så mange ting man kan gå til, og det er en stor by med mange mennesker. Det er mange foredrag og koncerter og ja, der er generelt bare mange muligheder.

HVAD KUNNE AARHUS GØRE BEDRE?

Der er mange ting, nogle flere væresteder for unge, hvor man måske kunne gøre mere ud af at lære flere ting efter skoletiden, og være lidt mere sammen på tværs af alle mulige slags folk. Både med og uden tørklæde havde jeg nær sagt. Lidt bedre integration, ville være godt. At man kunne lære lidt mere af hinanden. Det ved jeg så ikke hvor meget I gør. Ældre mennesker har det med at tage afstand. Og så synes jeg det ville være godt, hvis unge blev mere integreret. Og lære mere ved forskellige kulturer.

HVORDAN HAR DU BRUGT AARHUS BY / HVILKE STEDER HAR DU HOLDT AF AT BESØGE?

Jamen, det er nok de mest kulturelle steder; det er Den gamle By, Aros og Naturhistorisk Museum og sådan nogle steder.

Da jeg var barn var Aros der ikke, men der var den gamle by og det naturhistoriske museum var der også. Man besøgte ikke så meget caféer dengang, det er noget man mere gør nu.

KENDTE DU NOGEN FRA ANDRE LANDE, DA DU VAR BARN?

Ja, det gør jeg nu, og det gjorde jeg også dengang. De var også bekendte, og jeg havde pennevenner fra mange forskellige lande. Og jeg var også i England og besøgte en af mine pennevenner. Jeg kendte også folk fra Holland.

EUROPA OG VERDEN

HVORNÅR VAR DU FØRSTE GANG PÅ FERIE UDEN FOR DANMARK? HVOR GIK TUREN HEN?

Jeg har nok været i Tyskland, dernede omkring grænsen. Men min første rigtige tur var da jeg tog til England, der var jeg 14 år. Det var nok den først lange tur. Jeg tog turen alene.

REJSER DU MERE I DAG? HVOR REJSER DU HEN?

Jamen, jeg har været alle steder. Jeg har været i Australien, Kina, Indien, Thailand, Sydamerika og jeg har været i Spanien. Og jeg har været ude mange forskellige steder. Også med mit arbejde.

HVORDAN HAR DU BRUGT EUROPA / HVILKE STEDER HAR DU HOLDT AF AT BESØGE?

Spanien holder jeg meget af. Jeg har gået pilgrimstur der. England har jeg også besøgt, og jeg har også været i Frankrig og i Italien.

HVILKE VIGTIGE EUROPA-BEGIVENHEDER KAN DU HUSKE? HVORFOR?

Øh, jeg kan kun lige komme i tanke om da muren faldt. Jeg kan ikke lige huske sådan nogle ting.

HVAD VIL DET SIGE AT VÆRE EUROPÆER? ER DU EUROPÆER?

Ja, det er vi jo nødt til for vi er jo med i EU, og så er vi jo europæere.

HVAD KAN AARHUS TILBYDE EUROPA?

Jamen, vi kan bidrage med kultur, nu hvor vi skal være kulturby. Men også at vi en meget god multikultur-by, som bygger på en eller anden form for forståelse, men som jeg så godt synes kunne blive bedre. Men at vi også lever i fred og ro, vi går jo ikke og render rundt på gaden og er bange. Vi føler os heller ikke så korrupte, som andre lande gør. Det, og så at vi kan levere nogle meget gode kulturelle muligheder.